

Informatie voor de raad

Onderwerp	-	Update over dossier stikstof
Portefeuillehouder	-	A. Schuurman (wethouder)
Eenheid	-	Ruimtelijke Ontwikkeling
Contactpersoon	-	Simone Kiewiet
Contactgegevens	-	s.kiewiet@dalfsen.nl
Openbaarheid	-	Openbaar

Behandeld in collegevergadering van
Behandeling in raadsvergadering van

27 oktober 2020
23 november 2020

Kernboodschap:

Het college van B&W stelt u voor kennis te nemen van de bijgevoegd informatiedocument: Update stikstof, oktober 2020

Toelichting:

Op 29 mei 2019 heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (verder: de Afdeling) uitspraak gedaan over het Programma Aanpak Stikstof (ECLI:NL:RVS:2019:1603). Als gevolg van de uitspraak is de passende beoordeling die ten grondslag lag aan het PAS onbruikbaar geworden als basis voor toestemmingverlening. Toestemmingverlening voor activiteiten waarbij stikstof vrijkomt is daardoor volledig stil komen te liggen. Het is duidelijk dat een substantiële reductie van stikstofdepositie nodig is om de natuurdoelen te halen. Vergunningverlening voor economische ontwikkelingen wordt dan ook weer mogelijk. Nu het PAS niet meer gebruikt kan worden en vergunningverlening voor stikstofdeposities lastiger is geworden door de aanvullende eisen die de Afdeling heeft gesteld aan een passende beoordeling, moet in de meeste gevallen worden teruggevallen op het voorkomen van toename van depositie via intern of extern salderen. Op 26 september 2019 heeft het adviescollege onder voorzitterschap van de heer Remkes advies uitgebracht, en aangegeven dat toestemmingverlening op korte termijn weer op gang kan komen door intern en extern salderen. Het adviescollege wijst er wel op dat afroaming van depositieruimte zal moeten plaatsvinden om depositiestijging te voorkomen en depositiedaling te bespoedigen. Naar aanleiding van dit advies zijn er provinciale beleidsregels vastgesteld.

Deze informatiedocument is opgesteld om u te informeren over de regels die de Provincie Overijssel vanaf 15 oktober 2020 hanteert en over de situatie in de gemeente Dalfsen.

Financiën:

Het document is uitsluitend bedoeld om te informeren. Er zitten geen financiële consequenties aan.

Communicatie:

Het onderwerp is heel belangrijk voor de bedrijven binnen de gemeente Dalfsen. Omdat het een provinciale regeling betreft, neemt de provincie ook de communicatie hierover voor haar rekening.

Vervolg:

Het is afwachten hoe de uitvoering van de regeling binnen de gemeente Dalfsen gaat plaatsvinden. Als daar aanleiding voor is, zal een nieuwe update gegeven worden. Inmiddels ligt er ook een wetsvoorstel Stikstofreductie en natuurverbetering van het Rijk. Hierin worden landelijke maatregelen verder uitgewerkt.

Bijlagen:

Informatiedocument: Update stikstof oktober 2020

Burgemeester en wethouders van de gemeente Dalfsen,

de burgemeester
drs. E. van Lente

de adjunct-gemeentesecretaris
H.J. van der Woude

Update dossier Stikstof oktober 2020

Inleiding

Op 29 mei 2019 heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (verder: de Afdeling) uitspraak gedaan over het Programma Aanpak Stikstof (ECLI:NL:RVS:2019:1603). Als gevolg van de uitspraak is de passende beoordeling die ten grondslag lag aan het PAS onbruikbaar geworden als basis voor toestemmingverlening. Toestemmingverlening voor activiteiten waarbij stikstof vrijkomt is daardoor volledig stil komen te liggen. Het is duidelijk dat een substantiële reductie van stikstofdepositie nodig is om de natuurdoelen te halen. Vergunningverlening voor economische ontwikkelingen wordt dan ook weer mogelijk. Nu het PAS niet meer gebruikt kan worden en vergunningverlening voor stikstofdeposities lastiger is geworden door de aanvullende eisen die de Afdeling heeft gesteld aan een passende beoordeling, moet in de meeste gevallen worden teruggevallen op het voorkomen van toename van depositie via intern of extern salderen. Op 26 september 2019 heeft het adviescollege onder voorzitterschap van de heer Remkes advies uitgebracht, en aangegeven dat toestemmingverlening op korte termijn weer op gang kan komen door intern en extern salderen. Het adviescollege wijst er wel op dat afroaming van depositieruimte zal moeten plaatsvinden om depositiestijging te voorkomen en depositiedaling te bespoedigen.

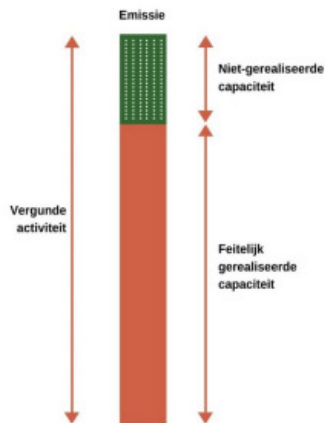
Naar aanleiding van dit advies zijn er provinciale beleidsregels vastgesteld. Deze informatiebrief is opgesteld om u te informeren over de regels die de Provincie Overijssel hanteert.

1.1. Algemene informatie over de provinciale beleidsregels

De provinciale beleidsregels stellen voorwaarden aan de instrumenten intern en extern salderen, om te voorkomen dat toestemmingverlening voor nieuwe of gewijzigde initiatieven leidt tot een toename van de stikstofdepositie, en om te borgen dat een daling van stikstofdepositie wordt gerealiseerd. Deze beleidsregels worden toegepast bij de beoordeling van aanvragen voor natuurvergunningen waarbij gebruik wordt gemaakt van intern of extern salderen, of een combinatie daarvan. Daarnaast gelden bij die beoordeling uiteraard ook andere regels en voorwaarden die uit de wet en jurisprudentie voortvloeien.

Salderen met feitelijk gerealiseerde capaciteit

Uitgangspunt is dat uitsluitend gesaldeerd mag worden met feitelijk gerealiseerde capaciteit, tenzij er redenen zijn om hiervan gemotiveerd af te wijken. Door uit te gaan van de feitelijk gerealiseerde capaciteit kan de niet-gerealiseerde capaciteit niet betrokken worden bij aanvragen met salderen. Zo wordt voorkomen dat het alsnog benutten van deze capaciteit leidt tot een feitelijke stijging van depositie.

Figuur 1: Schematische weergave feitelijk gerealiseerde capaciteit

Stikstofdaling via extern salderen

Op nationaal niveau is er sprake van een forse overbelasting met stikstof. Reductie van de stikstofdepositie is noodzakelijk om de instandhoudingsdoelen voor Natura 2000-gebieden te kunnen realiseren. Daarom is in deze beleidsregels bepaald dat de saldo-ontvanger bij extern salderen 70% van de verkregen stikstofemissie kan benutten; de overige 30% draagt bij aan depositiedaling. Overigens leidt extern salderen in de meeste gevallen tot een extra daling, omdat saldogever en saldo-ontvanger zich niet op exact dezelfde locatie bevinden ten opzichte van stikstofgevoelige gebieden. Op geen enkel relevant hexagoon mag de depositie toenemen. Daarvoor zijn één of enkele hexagonalen bepalend. Dit betekent dat op andere hexagonalen sprake is van een extra daling.

1.2. Algemene informatie over het beleid van de provincie Overijssel

Aanpak stikstof

Verminderen van de stikstofneerslag is één van de grootste opgaven waar ook Overijssel voor staat in de komende jaren. Op veel plaatsen is teveel stikstof in de bodem terecht gekomen. Daardoor neemt de biodiversiteit af. Diverse boomsoorten, planten, dieren en insecten dreigen te verdwijnen. De natuur komt in een neerwaartse spiraal terecht. Het hele ecologische systeem gaat dan minder goed functioneren en er ontstaan risico's onder meer voor voedselvoorziening, economie en gezondheid.

Overijssel neemt daarom maatregelen om de natuur te versterken en de stikstofdepositie terug te dringen. Met een gebiedsgerichte aanpak in Overijssel werkt de provincie samen met inwoners en bedrijven aan oplossingen en verminderen van de stikstofneerslag. Zo ontstaat er een balans waarin robuuste natuur en economische ontwikkeling beide mogelijk zijn.

Het stikstofvraagstuk is ingewikkeld en raakt bijna alle sectoren. In Overijssel is gekozen voor een brede aanpak met vijf schakels.

Binnen deze schakels staan het terugdringen van de stikstof, een duidelijk perspectief voor alle sectoren en vergunningen die voor de rechter overeind blijven centraal. Stapsgewijs worden maatregelen getroffen die voor zoveel mogelijk situaties een oplossing bieden.

1. Bronmaatregelen

Het Rijk neemt generieke maatregelen om de uitstoot van stikstof terug te dringen. Op korte termijn leveren maatregelen van het Rijk ruimte op voor ontwikkeling in de (woning)bouw en infrastructuur. Het Rijk komt nog met een nader pakket generieke bronmaatregelen. Waar nodig kan het zijn dat regionaal ook maatregelen nodig zijn om de stikstofuitstoot in de bron terug te dringen.

2. Natuurversterking

Overijssel zet vol in op het verder versterken van de natuur. In en nabij Natura 2000-gebieden werkt de provincie samen met de natuur beherende organisaties aan de instandhouding van de natuur. Overijssel verwacht voor het uitvoeren van deze maatregelen een aanzienlijk bedrag van het rijk te krijgen.

3. Vergunningverlening, toezicht en handhaving

Duidelijke beleidsregels zorgen dat projecten weer op gang komen.

4. Gebiedsgerichte aanpak

Ieder natuurgebied is anders en vereist maatwerk. Binnen de gebiedsprocessen in het kader van Natura 2000 heeft de provincie ervaring opgedaan om samen tot oplossingen op maat te komen met oog voor verschillende perspectieven. Die ervaring wordt ingezet om de gebiedsgerichte aanpak verder vorm te geven.

5. Verdeling stikstofruimte

Goede regie is nodig om de beschikbare ruimte goed te verdelen, waarbij de lokale belangen worden gewaarborgd. Binnen de vijf schakels staan de daling van de stikstofdepositie in onze natuur, een duidelijk perspectief voor alle sectoren en vergunningen die voor de rechter overeind blijven centraal.

1.3. Provincie Overijssel maakt vanaf 15 oktober 2020 extern salderen en verleen van stikstofruimte mogelijk

Gedeputeerde Staten van Overijssel hebben onlangs besloten extern salderen en verleen van stikstofruimte van veehouderijen met stikstof- en fosfaatrechten mogelijk te maken. Dit vergroot de mogelijkheden om vergunningen te verlenen, zonder dat dit leidt tot een toename van de stikstofdepositie in Overijssel. In Overijssel zijn dit jaar ruim 100 vergunningen definitief verleend. Momenteel zijn er nog 500 aanvragen in behandeling, veruit het grootste deel daarvan is afkomstig van de agrarische sector. Extern salderen is voor deze aanvragers een van de weinige mogelijkheden om een vergunning te krijgen.

Extern salderen houdt in dat bedrijven in hun aanvraag voor een natuurvergunning gebruik mogen maken van (een deel van) de stikstofruimte van een ander bedrijf. Het is mogelijk de stikstofruimte van een ander bedrijf geheel of gedeeltelijk over te kopen. Ook is het mogelijk tijdelijk gebruik te maken van de stikstofruimte van een ander bedrijf (verleasen). Dit laatste kan bijvoorbeeld passend zijn als er maar tijdelijk stikstofruimte nodig is, bijvoorbeeld voor de duur van een bouwproject, maar voor maximaal 2 jaar. Hierbij kan worden gedacht aan: de aanleg van een windpark, het bouwrijp maken van een bedrijventerrein of het uitvoeren van een eenmalig evenement.

Salderen met bemeste percelen

Al eerder was besloten salderen met bemeste percelen mogelijk te maken. Omdat een perceel niet meer bemest wordt, ontstaat er ruimte voor bijvoorbeeld woningbouw. De aanbieder van stikstofruimte mag niet de volledige hoeveelheid stikstofruimte verkopen/verleasen: 30% van de ruimte die betrokken is bij de transactie vervalt: dat komt ten goede aan de daling van de stikstofneerslag op de natuur.

15 oktober 2020

Vergunningaanvragen waarbij het om stikstof gaat, moeten vergezeld gaan van een berekening met AERIUS. Dat is een rekentool van het RIVM, die aangeeft of er een vergunning nodig is in verband met de stikstofdepositie. Deze rekentool krijgt, volgens de huidige verwachting, op 15 oktober 2020 een nieuwe versie. Vergunningaanvragen moeten een berekening aanleveren vanuit deze nieuwe versie van AERIUS. Ook vergunningen die nog in procedure zijn moeten een nieuwe berekening aanleveren in deze nieuwe versie.

Gedeputeerde Staten hebben besloten dat extern salderen en verleasen vanaf 15 oktober 2020 mogelijk is. Gemeenten, omgevingsdiensten, adviseurs en initiatiefnemers worden geïnformeerd over het besluit van de Gedeputeerde Staten. In enkele andere provincies is extern salderen en verleasen eveneens mogelijk, er zijn ook provincies die hier later een besluit over nemen.

1.4. Gevolgen voor de gemeente Dalfsen

Binnen de gemeente Dalfsen zijn (nog geen) geen agrarische bedrijven bekend die op slot zitten vanwege stikstof. Maar uiteraard is de oplossing van verkopen en verleasen van stikstof heel belangrijk voor de bedrijven in de gemeente Dalfsen. Het biedt mogelijkheden, ook voor andere bedrijven, die (tijdelijk) stikstofruimte nodig hebben (b.v. voor de aanleg van een windpark of een eenmalig evenement).

Omdat de gerekend wordt met zgn. hexagonen, blijft de stikstofruimte binnen een bepaald gebied. De provincie ziet er op toe dat de stikstofruimte zoveel mogelijk binnen de provincie verhandeld wordt. Omdat de depositie zich over een groot gebied verspreid, wordt geadviseerd om stikstofruimte nabij of rondom een initiatief te zoeken. Daardoor ontstaat er ook geen run op salderingsruimte. Daarnaast houdt de provincie door de gebiedsgerichte aanpak (zie 1.4.) het overzicht over de aanwezige stikstofruimte in de provincie. Overigens is er op dit moment meer aanbod dan vraag naar stikstofruimte.

In de gemeente Dalfsen is er één ondernemer die gebruik maakt van de warme saneringsregeling varkenshouderijen. Deze ondernemer kan geen gebruik meer maken van de regeling extern salderen en leasen, omdat hij voor het inleveren van de stikstofruimte via de saneringsregeling financieel gecompenseerd wordt.

1.5. Gebiedsgerichte aanpak van de provincie Overijssel

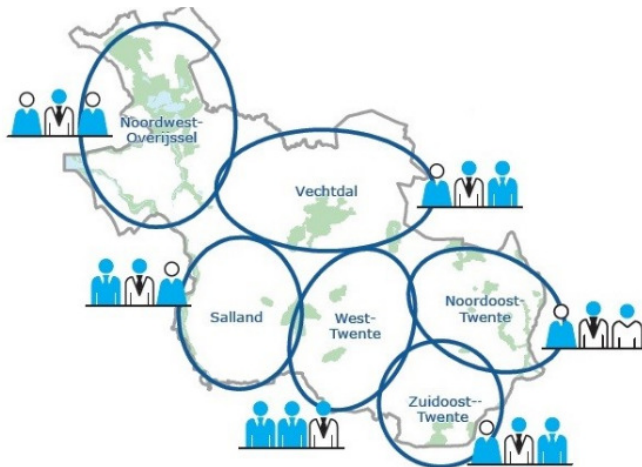
Overijssel zoekt samen met de gemeenten naar een goede balans tussen economie en ecologie. Dat doen ze in zes gebieden, zodat ze maatwerk kunnen leveren. Noaberschap staat bij deze aanpak centraal: ze betrekken inwoners en bedrijven, helpen elkaar, werken op basis van vertrouwen en zorgen voor open communicatie.

De provincie werkt samen met vertegenwoordigers van agrarische en niet-agrarische bedrijven, natuur- en milieuorganisaties, gemeenten waterschappen en overige gebiedspartners. De doelen van de Gebiedsgerichte Aanpak zijn:

1. Het oplossen van knelpunten voor ontwikkelingen die stikstofruimte nodig hebben op korte termijn.
2. Verdere versterking van de natuur en terugbrengen van de stikstofneerslag.
3. Bijdragen aan een toekomstbestendig Overijssel, waarin we de stikstofopgave verbinden met de transitie van de landbouw, klimaatadaptatie, energietransitie en andere opgaven.

Zes gebieden

De provincie werkt de Gebiedsgerichte Aanpak uit voor zes gebieden. Het regionale niveau vormt de schakel tussen de concrete knelpunten en kansen op lokaal niveau en het beleid op provinciaal en nationaal niveau. Een regio is groot én klein genoeg om vraag en aanbod aan elkaar te verbinden: op een kleiner schaalniveau is de spreekwoordelijke vijver om in te vissen te klein, op een groter schaalniveau ontbreekt het 'wij-gevoel'.

Binnen deze gebieden sluit de provincie aan bij bestaande samenwerkingsverbanden, zoals het Veenweidetraject en de Ontwikkelopgave in Noordwest-Overijssel en Ruimte voor de Vecht in het Vechtdal.

Per gebied richt de provincie een gebiedstafel op. Aan de gebiedstafel wordt gewerkt aan:

1. Het bij elkaar brengen van vraag en aanbod van stikstofruimte.
2. Maatregelen die snel uitgevoerd kunnen worden.
3. Het opstellen van de gebiedsagenda.

Gebiedsagenda

De gebiedsagenda is het 'eindproduct' van de eerste fase van de Gebiedsgerichte Aanpak, nu voorzien in de loop van 2021. In de gebiedsagenda wordt antwoord gegeven op de volgende vragen:

- Wat zijn de natuur- en stikstofopgaven opgaven per gebied?
- Welke andere opgaven spelen er in een gebied?
- Welke maatregelen nemen we om deze opgaven te realiseren?
- Wat zijn hiervoor de kosten en randvoorwaarden?

Tijdslijn

In 2020 is de Gebiedsgerichte Aanpak van start gegaan en de eerste projecten worden weer op gang gebracht. De gebiedsagenda's krijgen vorm in 2021. De uitvoering en de monitoring gebeurt in de periode 2021 – 2030.

